

PLATFORMPRAKTIJKONTWIKKELING.NL

ONDERZOEK IN HET EDUCATIEVE DOMEIN

BOEKBESPREKING

juni

Opleiden van leraren

door: Willem de Vlaming

In het themadeel van deze 'De Nieuwe Mesos' staat de vraag centraal hoe het concept van 'samen opleiden' door de werkplek en een opleiding verder uit te bouwen en te verstevigen. Wat doe je om als opleiding en werkgever verder te komen na of voorbij het afleveren van startbekwame onderwijsprofessionals. Met name omdat startende leraren in de praktijk nog zoveel moeten leren. Er lijkt behoefte aan het verbinden tussen opleiden en gecontinueerde professionalisering.

De bijdragen richten zich met name op het opleiden van leraren — maar de thematiek laat zich wat mij betreft ook doortrekken

middenkader, schoolleiders. Met het behalen van een diploma of getuigschrift ben je er nog niet — opleiden en professionaliseren zijn niet hetzelfde.

Professionaliseren kan niet zonder onderbouwde reflectie van professionals op de kwaliteit en effectiviteit van het eigen denken en handelen in de concrete beroepspraktijk. Dat vraagt een basis, maar die basis op zich is niet voldoende

——— WWW.PLPO.NL ———

Citeren als: Vlaming, W. de (2022). *BOEKBESPREKING De Nieuwe Meso juni 2022*. Op: PlatformPraktijkontwikkeling.NL. Utrecht: WOSO

PlatformPraktijkontwikkeling.nl
Onderzoek in het Educatieve Domein

om in de praktijk 'goed' te kunnen functioneren. De bijdragen in deze DNM draaien alle (impliciet) rond een achterliggend vraagstuk: hoe opleiden, professionaliseren, kwaliteitsbeleid, en personeelsbeleid op passende wijze met elkaar te verbinden.

- Samen opleiden: Redactionele inleiding: Pieter Leenheer, Jeroen Onstenk, Gerritjan van Luin, Jan-Paul Beekman en Amber Walraven
- Op weg naar 100% Samen Opleiden & Professionaliseren in po, vo en mbo: José Hermanussen
- Samen goede leraren opleiden in vo-opleidingsscholen: Gerritjan van Luin en Jeroen Onstenk
- “Hier zie je vaak grote stappen in de groei van studenten” In gesprek met opleiders van het Opleidingshuis: Pieter Leenheer
- Meesterschap is vakmanschap Samen opleiden in en voor het mbo: Jeroen Onstenk en Ester Scholten
- Alleen als we samen optrekken, komen we ergens Over leraren opleiden voor vernieuwende scholen: Pieter Leenheer en Jan-Paul Beekman
- “Dat leer je niet op de opleiding!” Leraren po en vo over opleiding en startersperiode: Amber Walraven
- De ongemakkelijke weg van opleiding naar beroepsgroep Over beroepsopleiding, beroepsbeeld, beroepsgroep en beroepssocialisatie: Pieter Leenheer
- Achteruit begrijpen en vooruit leven 48 Marc Vermeulen

Maar wat ook opvalt is dat veel van het denken nog gebeurt vanuit de bestaande 'box' of zoals de redactie van DNM het zelf formuleert: *“... geen van de auteurs vraagt zich af of lerarenopleidingen eigenlijk wel in het stelsel van hoger onderwijs thuishoren en of ze niet een andere bekostiging zouden moeten hebben dan eentje die afhankelijk is van het aantal studenten. Of – andere vraag – is er eigenlijk nog wel behoefte aan onderwijsbevoegdheden die exclusief verleend worden door een lerarenopleiding? Belangwekkende vragen waaraan we ook in DNM wel wat meer aandacht zouden mogen besteden.”* (p. 9)

Wat mij daarnaast ook opvalt is dat bevoegdheid, bekwaamheid en professionaliteit sterk geïndividualiseerd blijft. Een belangrijke vraag is volgens mij ook: hoe maak je van een school een leeromgeving voor de professionals, en hoe ondersteun je hun individuele en collectieve leren en presteren?

Naar analogie van: *'It takes a village to raise a child'*, zou ik willen stellen: *'It takes an extended professional learning community to raise a teacher'*

Hoe maken samenwerkingsverbanden, besturen, scholen en opleiders van het de onderwijspraktijk een krachtige leeromgeving voor leerkrachten en teams van leerkrachten? Waarbinnen 1+1 niet $\frac{3}{4}$ is, maar 3?

De bijdragen in deze DNM bieden een mooi doorkijkje in de huidige 'box' en stappen die daarbinnen gezet worden om de kwaliteit van individuele professionalisering te versterken. Ik ben benieuwd of de DNM er in gaat slagen stappen te gaan zetten met bijdragen buiten de bestaande box, met een meer systemisch perspectief, ik zou het toejuichen en interessant vinden.

Kortom. Interessante bijdragen rond het opleiden van leraren op zich. Maar ook interessant om die bijdragen te beschouwen met de vragen: (1) 'welke mentale modellen' zijn hier (impliciet) leidend; (2) wat wordt met deze mentale modellen in stand gehouden; (3) in hoeverre zijn deze mentale modellen belemmerend of bevorderend voor effectieve professionalisering van leerkrachten en teams?

Willem de Vlaming

De Nieuwe Meso, juni 2022, jaargang 9, nummer 1. 70 pagina's

De Nieuwe Meso is een vakblad voor schoolleiders en -bestuurders en wil van betekenis zijn voor leidinggevenden en bestuurders in het primair en voortgezet onderwijs en in het middelbaar beroepsonderwijs en teamleiders tot en met bestuursvoorzitters die graag lezen over onderwerpen waarmee zij in hun dagelijkse werk mee te maken hebben.

Losse nummers tegen betaling te downloaden of soms gratis
<https://www.denieuwemeso.nl/>
Uitgeverij: Kloosterhof <https://www.kloosterhof.nl/>